

ZONGULDAK KÖMÜR JEOPARKI
DOĞAL VARLIKLAR ÇALIŞMA GRUBU
BIYOLOJİ SUNUMLARI

Prof. Dr. Mustafa SÖZEN

“Türkiye'nin Biyoçeşitliliği”

Dr. Bülent GÖZCELİOĞLU

“Su Altı Dünyasına Yolculuk”

Prof. Dr. Mustafa SÖZEN

**Çalışma Alanları: Biyoloji, Hayvan Sistematigi,
Ekoloji, Davranış Biyolojisi**

Türkiye'nin Biyolojik Çeşitliliği

Biyolojik çeşitlilik ya da kısaca Biyoçeşitlilik; Türlerin ya da biyolojik yaşam birliklerinin dağılım alanlarının tamamını ifade etmektedir. Bu genel tanım içinde "biyoçeşitlilik" üç seviyede ele alınmaktadır: 1. Tür çeşitliliği, 2. Genetik çeşitlilik ve 3. Ekosistem çeşitliliği.

Ak Pelikan

Fotografılar: Prof. Dr. Mustafa SÖZEN

Karabaş Martı

Türkiye jeolojik geçmişi ve dünya üzerinde bulunduğu konum itibariyle üstte belirtilen üç unsuru bakımından da biyolojik çeşitlilik açısından çok özel değere sahiptir. Konumu Avrupa, Asya ve Afrika'nın kesişim noktasında yer alır. Bu bakımdan üzerinde barındırdığı canlı çeşitliliğini hem Asya, hem Avrupa ve hem de Afrika kökenli türler oluşturmaktadır. Tüm bunların yanında Anadolu'da evrimleşen pek çok endemik canlı türüne de ev sahipliği yapmaktadır. Tüm bunların yanında dünya üzerinde tanımlanmış olan 35 Biyoçeşitlilik sıcak noktasından 3 tanesini aynı anda barındıran dünyadaki tek ülkedir. Bu biyolojik çeşitlilik etkin noktaları veya sıcak noktaları, Dünya'nın kara yüzeyinin yalnızca % 2,4'ünü temsil etmesine rağmen dünyadaki endemik bitki türlerinin yarısından fazlasını ve endemik kuş, memeli, sürüngen ve amfibi türlerinin yaklaşık % 43'ünü barındırmaktadır. Bu bakımdan Türkiye biyolojik çeşitlilik bakımından yakın çevresindeki ve benzer kuşaktaki pek çok ülkeye göre daha zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Hatta Türkiye biyolojik çeşitlilik bakımından pek çok değerlendirmeye göre bir ülkeden ziyade bir kısa özelliği göstermektedir.

Karabatak

Tüm bu zenginlik ve çeşitlilik Türkiye'nin hem sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin belirlenmesini, hem de bu zenginliği korumasını zorunlu kılmaktadır. Diğer taraftan da bu zenginliğin kendisine sağladığı faydalara ulaşabilmesi gerekmektedir. Bu zenginliğin kendisine sunduğu ürünleri elde edebilmeli, ekoturizmini geliştirmeli ve bu zenginliği ekonomik refahına katkı olarak da değerlendirebilmelidir. Bu süreçte en önemli basamaklardan birisi de öncelikle bu zenginliği kendi nesillerine aktarabilecek çevre eğitimi sağlayabilmeli, çevreye, doğaya saygılı nesiller yetiştirebilmelidir.

Kerkenez

Altıngöz

Saz Delicesi

Yeşil Ağaç Kurbağası

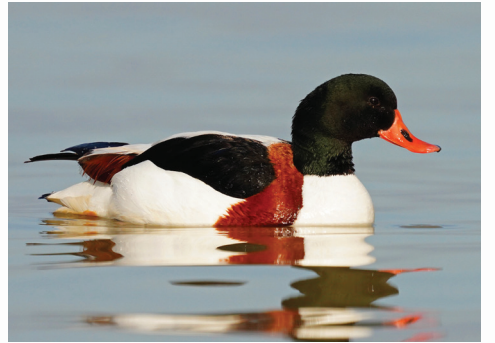
Pasifik Kıyı Balıkçılı

Karabaş Martı

Karabatak

Suna

Dr. Bülent GÖZCELİOĞLU

**Çalışma Alanları: Doğabilimci, Deniz Biyoloğu
Yaban Hayatı Fotoğrafçısı, Bilim Yazarı**

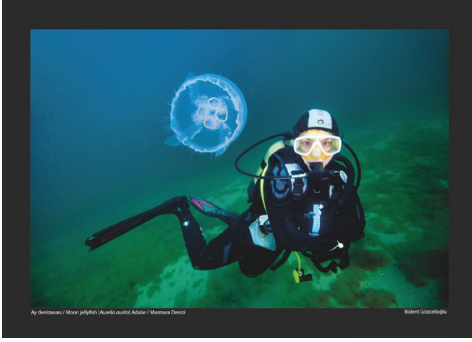
Su Altı Dünyasına Yolculuk

Ülkemiz çok farklı özellikleri olan denizlerden dolayı zengin denizel biyoçeşitliliğine sahiptir. Bu zengin yapının ana nedeni, denizlerimizin farklı jeolojik, ekolojik ve iklimsel yapı göstermeleridir. Güneyde sıcak, tuzlu bir yapıya sahip Akdeniz, kuzeyde soğuk ve az tuzlu yapıdaki Karadeniz ve her iki deniz arasında bağlantıyı sağlayan, her iki denizin özelliklerini taşıyan Marmara ve Ege Denizi yer alır. İklimsel nedenlerden dolayı Akdeniz'de sıcak ve tuzlu suları seven canlılar yaşarken, Karadeniz'de soğuk ve az tuzlu suları seven canlılar yaşar. Denizlerimizde süngerler, mercanlar, tüplü solucanlar, deniz kabukluları, yumuşakçalar, yengeçler, istakozlar gibi omurgasız hayvanlar ile vatozlar, köpekbalıkları ve diğer balıklar, deniz kaplumbağaları, balina, yunus, Akdeniz foku gibi omurgalı hayvanlar yaşar. Ayrıca deniz algleri ve deniz çayırları da deniz bitkileri olarak kıyılarımızda yaşamlarını sürdürüyor. Bilim çevrelerinde deniz canlılarımızın varlıkları Latince adlarıyla listeler halinde yayınlanıyor. Ancak deniz canlılarımızın doğal ortamında çekilmiş fotoğrafları ile ilgili çok az sayıda çalışma var.

Deniz atı/ (*Hippocampus* sp) Sinop / Karadeniz

Bülent Gözcelioğlu

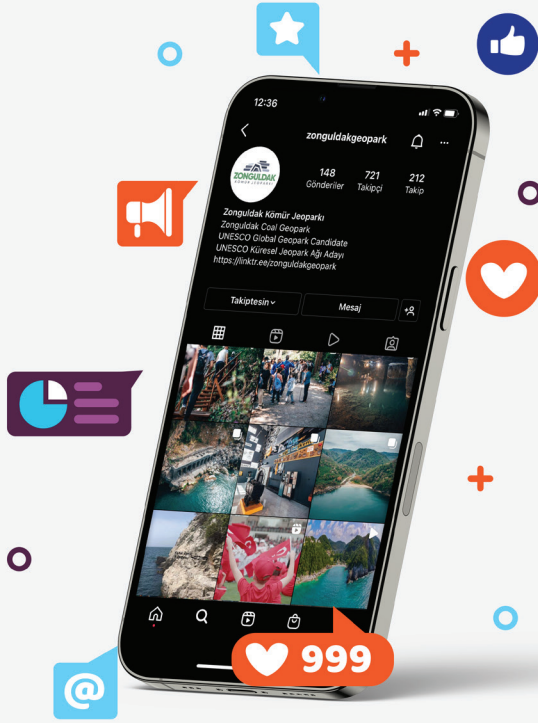
KARADENİZ

Dünyanın en büyük iç denizlerinden biri olan Karadeniz düşük tuzluluk (% 18-20) ve sıcaklık özellikleriyle çok farklı deniz canlılarına ev sahipliği yapar. Ancak yaşam Karadeniz'de 150-200 metrelik bir su kütesine sıkışmış durumdadır. Bu derinliklerden sonra oksijensiz bir ortam olan hidrojen sülfürlü (H₂S) tabaka başlar ve en derin yeri olan 2212 metreye kadar devam eder. Canlılığın sürdüğü oksijenli ortamda, diğer denizlere göre tür çeşitliliği az olmasına rağmen bolluk açısından daha zengin bir yapıdadır. Karadeniz'de yapılan bir dalışta dalışın ilk metrelerinden itibaren yoğun bir plankton kütesi nedeniyle görüş genelde düşük olur. Kumluk zeminde *Zostera* sp gibi deniz bitkileri çok bulunur. Kayalık bir bölgede kayaların üzerine deniz bitkileri (sıklıkla *Cladophora* sp, *Cystoseira* sp, *Laurencia* sp, *Ceramium* sp, *Ulva* sp vb) ve midyeler (*Mytilus* sp) tarafından kaplanmış durumda olur. Midye dışında deniz salyangozu (*Rapana venosa*) da sıklıkla görülür. Kayalık bölgelerin girintili çıkıntılı yerleri, kovuk yapıları yerlerinde çok sayıda yengeç, kabuklu keşişgiller, yumuşakçalar, anemonlar, denizanasları, tunikatlar, az sayıda olsa da bazı sünger türleri, denizatları, denizığneleri, kalkan balıkları, kayabalıkları, horzobinalar, gelincikler, istavritler sıklıkla görülen türlerdir. Karadeniz'de kayalıklar ile kayalıkların bittiği 20-30 metrelerden sonra kumlu çamurlu bir dip yapısı başlar ve bu şekilde devam eder.

Fotoğraflar: Dr. Bülent GÖZCELİOĞLU

Fotograflar: Dr. Bülent GÖZCELİOĞLU

f @ t g zonguldakgeopark

Zonguldak Kömür Jeoparkı
sosyal medya hesaplarını takip etmeyi unutmayınız.

